

3. Citește cu atenție cuvintele date. Găsește cuvintele care se în-

desc și alcătuieste familia lor:

- flori, grădină, albine, livadă, grădinar, gard, grădiniță, buș-

roză, zumzet, grădinărit;

- deal, pădure, vânător, pădurar, răcoare, verdeață, împădur-

copaci, sălbăticie, pădurice;

- copil, rudă, frate, familie, frățeste, frăție, soră, prieten, bun-

confrate;

- ban, bal, bănuț, monedă, bănet, automat, ambalaj, bănos, bla-

nos, bănuială;

- lemne, masă, piatră, casă, pietroi, împietri, construcție, pietri-

cică, scânduri, mortar.

4. Alcătuieste două propoziții în care să folosești, cu sens diferit,

următoarele cuvinte:

bob, broască, toc, cheie, noi, pânză, membru, zmeu, bancă, ochi.

5. Citește, cu atenție, textul de mai jos și alcătuieste enunțuri cu

sensurile/ înțelesurile diferite ale cuvintelor subliniate:

„Și încă nu ați văzut totul. Cel mai frumos e portul. În port marea

scapă printre pescăruși ca printr-o plasă. Aici sunt fel de fel de vapora-

re, cum avem și noi pe-acasă. Se suie oamenii în ele, își aprind țigara

și se joacă de-a depărtarea. Farul acesta – ce înaltă-i e talia – se vede în

toată lumea, până la Mangalia.“

(Marin Sorescu, *Marea, o apă folositoare*)

6. Citește, cu atenție, textul de mai jos și alcătuieste enunțuri cu

sensurile/ înțelesurile diferite ale cuvintelor subliniate:

„— Numai singure vă puteți salva – le zise. Pentru aceasta timp

de șapte ani învățați să toarceți fir din propriile lacrimi. Apoi, vă veți

urca pe vârful cel mai înalt și veți înălța un pod de pânză subțire până la

cer.“

(Bucur Milesco, *Povestea curcubeului*)

7. Citește, cu atenție, textul de mai jos și alcătuiește enunțuri cu sensurile/ înțelesurile diferite ale cuvintelor subliniate:

„Într-o noapte, pe când ședea frumușel în pătucul ei, pe un ochi de fereastră care era spart, a intrat o broască. Broasca era urâtă, mare și jilavă. A sărit drept pe masă, acolo unde ședea Degețica și dormea pe petale roșii de trandafiri.“

(H.Ch. Andersen, *Degețica*)

8. Citește, cu atenție, textul următor și răspunde următoarelor cerințe:

„Depart, în largul mării, apa este albastră ca cerul, limpede cum este cristalul și foarte adâncă. Acolo cresc niște copaci ciudați și ierburi cu tulpini mlădioase.

În locul cel mai adânc se afla palatul Împăratului Mării. Acesta avea șase fete. Zânele Mării aveau glasuri fermecătoare. [...]

Cea mai mare bucurie a zânelor era să o asculte pe bunica lor povestindu-le despre lumea oamenilor. Ele o rugau mereu pe bunica lor:

— Bunico, ne lași să ieșim deasupra mării?

Bunica le răspundea cu înțelepciune:

— Când veți împlini cincisprezece ani, veți avea voie să vedeți minunățiile pământului!

Zâna Mărilor, cea mai frumoasă dintre toate surorile, șoptea adesea, suspinând:

— Ce mult îmi doresc să văd corăbiile, orașele și pădurile!“

(H. Ch. Andersen, *Zâna Mărilor*)

• Scrie cuvinte cu sens asemănător, pentru fiecare dintre: *ciudați*, *fermecătoare*, *glas*, *ciudat*, *corăbii*.

• Scrie cuvinte cu sens opus, pentru fiecare dintre cuvintele de mai jos: *departe*, *limpede*, *bucurie*, *frumoasă*, *mare*.

• Scrie trei cuvinte înrudite cu substantivul *om*.

„Cine știe ce zimbru l-a spintecat – gândea el –, cine știe ce urs l-a strâns în brațe de trosnit oasele!”

Ca să mai uite de amar, Negură-Împărat căuta tot felul de cazne și desfătări. Parcă vânătoarea era cea mai crâncenă, că-i fura gândurile, îi mai astâmpăra dorul și jalea. Din zilei, până în faptul nopții, bătea bătrânul coclaurile, trăgea fără milă în orice vietate în cale, fie căprioară, fie viezure, fie gușter, fie porumbel sălbatic, fie nevinovată turturea.

Într-o zi, se pomeni față în față cu un cerb tânăr și frumos, care-l privi cu ochii plini de lacrimi, parcă rugându-l să-l cruțe. Dar împăratul neîndurat întinse arcul și trase o săgeată care năvăli chiar în grumazul sălbăticiunii. Cerbul o luă la goană, vânătorul după el. Au alergat și amândoi, până ajunseră la marginea pădurii. Acolo era coliba unui pădurar. Cerbul sări și se ascunse în dosul colibeii.

La vederea jivinei cu ochii rugători, pădurarul se apropie cu blândețe de cerb, din gâtul căruia picurau broboane de sânge. Îi scoase cu binișorul săgeata din grumaz, îi spălă rana și i-o legă iar sălbăticiunea, ca un semn de mulțumire, îngenunche în fața moșneagului și-i linse mână dreaptă, mâna care-l îngrijise și-l tămăduise³.

În aceeași clipă, intră în ograda pădurarului împăratul cel rău, urmat de ceata lui de hăitaci.

– Adu cerbu-ncoace! strigă el.

– N-am niciun cerb de dat! răspuse moșul.

– E cerbul meu, eu l-am săgetat! strigă Negură-Vodă.

– Se prea poate, dar eu l-am scăpat de la moarte și nu ți-l dau!

– Nerușinatule, mișelule, ticălosule! urlă împăratul. Nu știi cu cine vorbești! Eu sunt stăpânul tuturor acestor ținuturi... Ale mele sunt pământurile, viile, pădurile și munții aceștia, cu toate jivinele și oamenii ce trăiesc pe ele. Eu sunt și stăpânul tău, bătrâne fără de minte! Să nu te cădeai că de nu...

– Vei fi dumneata stăpânul acestor ținuturi, dar în ograda și-n coliba mea, eu sunt stăpânul. Răspunde moșneagul cu semeție.

Și se puse în fața cerbului, ocrotindu-l.

Mânios din cale afară, împăratul porunci slujitorilor să pună mâna pe bătrân, să-l lege, să-l bată și să îi ia vânatul.

Dar, în clipa când slugile boierești se apropiau de pădurar, să îndeplinească porunca stăpânului, ce le fu dat ochilor să vadă? Cerbul se apropie de împărat și începu să vorbească.

– Oprește-te, stăpâne, oprește-te, tată!

Și abia rosti cuvântul „tată”, că-i căzură coarnele și pielea de pe el și se ivi băiatul creștănată vreme mort.

Negură se trase câțiva pași înapoi, de mirare și de bucurie. Băiatul mai vorbi:

– Lăsați-l pe bătrân în pace, mulțumiți-i că m-a scăpat de la moarte! Dacă nu era el, călucășii nu-ți mai vedeai băiatul niciodată!

Și flăcăul povesti tatălui său ce se întâmplase:

– Precum știi, mă afundasem în codru, la vânătoare, și am tras cu arcul într-o căprioară. Dar săgeata mi-a luat-o vântul și a zburat în sus de nu s-a mai văzut. O lumină orbitoare se făcu în întunericul dintre copaci și din mijlocul acelei lumini văzui chipul frumos al unei zăne.

– Eu sunt Zâna Pădurii – vorbi acea arătare – și am venit să te pedepsesc pe tine și pe tatăl tău, ca să știți și voi ce e durerea. Să aflu și taică-tu suferința de a-și pierde copilul! Să lăsați-mă să mor și eu, ca să știți și voi ce e durerea. Să aflu și taică-tu suferința de a-și pierde copilul! Să lăsați-mă să mor și eu, ca să știți și voi ce e durerea.

– Blestemul zânei s-a împlinit. Astăzi am cunoscut durerea săgeții tale, o, puternice pădurar, și am cunoscut alinarea pe care mi-a adus-o bietul pădurar bătrân și sărac... Mulțumesc!

Apoi, ridicând toiagul, Zâna Pădurii făcu câteva semne în jurul capului meu.

– Te prefac în cerb – strigă ea – și cerb ai să rămâi până-n ziua când vei cunoaște războaiele celor puternici și bunătatea celor slabi...

– Blestemul zânei s-a împlinit. Astăzi am cunoscut durerea săgeții tale, o, puternice pădurar, și am cunoscut alinarea pe care mi-a adus-o bietul pădurar bătrân și sărac... Mulțumesc!

Găsește în text cel puțin 5 expresii formate dintr-un substantiv și un adjectiv, referitoare la elementele naturii:

Blank colored boxes for writing answers:

- Orange box
- Pink box
- Yellow box
- Light green box
- Light blue box

Explică expresia: Codri neumblați, pe unde picior de om nu călcase vreodată.

Completează tabelul:

Personaje	Însușiri sufletești	Acțiuni din care reies aceste însușiri
Personaj pozitiv		
Personaj negativ		

Transformă dialogul din fragmentul marcat în vorbire indirectă:

Blank lines for writing the indirect speech.

Bifează proverbul potrivit acestei întâmplări:

Paza bună trece primejdia rea.

Bănătatea e cea mai de preț avuție.

Rău faci, rău găsești.

Verba dulce mult aduce.

a fost om de omenie și m-a îngrijit, și făgăduiește-mi că nu vei mai ridica niciodată arcul împotriva nevinovatelor lighioane ale pădurii și ale cerului!

Negură-Împărat începu să plângă și-i făgădui băiatului tot ce-i ceruse. Mai ceru iertare bătrânului pădurar, îi dăte o pungă cu bani, își strânse copilul în brațe și plecară amândoi, făcând jurământ să fie mai buni și mai miloși cu sălbăticiunile pădurii, cu zburătoarele văzduhului și cu peștii din adâncul apelor.

S-au ținut de legământ, n-au mai vânat cerbi și căprioare, dar cu oamenii tot atât de crud se purta Negură-Vodă. Îi puneau să muncească fără nicio răsplată, îi scotea mereu datori, le cerea alte noi dobânzi și dări, până când, într-o zi, nemaiputând răbda, oamenii s-au răsculat, l-au prins și l-au alungat pentru faptele lui neomenești.

Clăcașii⁴ de pân-atunci, dezrobiți de apăsarea unui singur om, se uniră și începură să muncească folosindu-se ei acum de rodul muncii lor.

Iar feciorul împăratului Negură, nemaivând ce face, trebuind să aibă și el un rost pe acest pământ, se duse la marginea pădurii, unde trăia cu baba lui pădurarul ce îl scăpase când era cerb, și-l rugă să-l primească în coliba lui, ca odinioară, și să-l folosească și pe el la gospodărie.

¹ vâtaf – supraveghetor al slugilor unui boier

² țarină – câmp cultivat, ogor

³ a tămădui – a vindeca

⁴ clăcaș – țăran fără pământ, obligat să muncească gratuit pe moșia stăpânului

Răspunde la întrebări:

Ce îi plăcea cel mai mult lui Negură-Vodă să facă?

Unde a căutat adăpost cerbul rănit?

Ce a făcut pădurarul când Negură-Vodă a vrut să ia cerbul?

Cine îl transformase pe fiul împăratului în cerb și de ce?

Care a fost pedeapsa primită de Negură-Împărat pentru cruzimea față de supușii săi?

Identifică în text:

substantivele comune care denumesc viețuitoarele pădurii:

substantivele proprii:

sinonime ale substantivului „sălbăticiune”:

Găsește în text cel puțin 5 expresii formate dintr-un substantiv și un adjectiv, referitoare la elementele naturii:

Blank colored boxes for writing answers:

- Orange box
- Pink box
- Yellow box
- Light green box
- Light blue box

Explică expresia: Codri neumblați, pe unde picior de om nu călcase vreodată.

Completează tabelul:

Personaje	Însușiri sufletești	Acțiuni din care reies aceste însușiri
Personaj pozitiv		
Personaj negativ		

Transformă dialogul din fragmentul marcat în vorbire indirectă:

Bifează proverbul potrivit acestei întâmplări:

Paza bună trece primejdia rea.

Bănătatea e cea mai de preț avuție.

Rău faci, rău găsești.

Verba dulce mult aduce.